

MEMO

Onderwerp:	Eerste begrotingswijziging 2023
Opsteller:	Financiën
Datum:	9 januari 2023

Gevraagde besluiten

1. Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2023:
 - Verwerking Business Case Bouw
 - Verwerking Omgevingswet
 - Subsidies Rijksoverheid
2. Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd kennis te nemen met de indicaties voor de komende begrotingswijziging:
 - Toename Brzo bedrijven
 - Loon- en prijsstijgingen
3. Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd in te stemmen met de voorgestelde investeringen in 2023, waarvan het effect zichtbaar wordt in de begroting 2024.
4. Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd in te stemmen met het voorstel om in maart de tweede begrotingswijziging 2023 voor te leggen, over cao-afspraken en invoeringsdatum Omgevingswet.
5. Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd in te stemmen met het proces richting raden en staten:
 - Schriftelijk informeren over de eerste begrotingswijzigingen 2023 en
 - Zienswijzeprocedure te starten na verwerking loon- en prijsstijgingen in de tweede begrotingswijziging 2023;
 - De informatie en zienswijzeprocedure zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande P&C-cyclus met raden en staten en tevens op te nemen in de voorjaarsronde bezoeken raden en staten.

Inleiding

Voor u ligt de eerste begrotingswijziging 2023. De begroting 2023 is in het Algemeen Bestuur van 1 juli 2022 vastgesteld. Normaal gesproken ontvangt u – met de komst van het nieuwe financieringsmodel – een begrotingswijziging van ons voorafgaande aan het jaar van de begroting.

Zoals in het Algemeen Bestuur van 9 december 2022 meegedeeld, is het vanwege uitstel Omgevingswet en een aantal andere onzekerheden niet gelukt om dit eerder te doen. Denk hierbij aan business case bouw, specifieke uitkeringen voor het Interbestuurlijk Programma en Energietoezicht en daarnaast de lopende cao-onderhandelingen.

Inmiddels is er helderheid op bijna alle bovenstaande punten en die zijn verwerkt in de nu voorliggende begrotingswijziging.

De jaaropdrachten zijn ambtelijk akkoord bevonden door de opdrachtgevers en hebben geen aanleiding gegeven tot een wijziging op de totale begroting. Per individuele opdrachtgever zijn er wel verschillen ontstaan, die zijn verwerkt in de deelnemersbijdrage.

Indicaties tweede begrotingswijziging 2023

Er zijn drie onzekerheden overgebleven:

- Het is nog niet zeker wanneer de Omgevingswet in werking zal treden. We gaan in deze begrotingswijziging uit van de invoeringsdatum 1 juli 2023. In maart zal hopelijk duidelijk worden of dit ook daadwerkelijk gebeurt. Indien nodig, wordt een verschuiving van de datum verwerkt in een volgende begrotingswijziging. Conform de besluiten van 9 december 2022 over de verwerking van het uitstel van de Omgevingswet.
- De cao-onderhandelingen zijn nog niet afgerond, we hebben nu een indicatie opgenomen. De inschatting is een gemiddelde loon- en prijsstijging van 6%, na inventarisatie onder de deelnemers. Een aantal hanteert dit percentage, een aantal minder en een aantal wacht af totdat het definitief bekend is. Indien er geen cao resultaat is in maart, verwerken we deze schatting met de volgende begrotingswijziging, zodat de zienswijzeprocedure gelijk kan lopen met die voor de begroting 2024. Het uiteindelijke cao-resultaat wordt dan op een later moment met een begrotingswijziging verwerkt.
- De Brzo-opdrachtgevers moeten nog een formeel besluit nemen over de verwerking van de stijging van het aantal bedrijven in hun opdrachtportefeuille. We hebben nu het verwachte bedrag als indicatie opgenomen.

In de vergaderingen van maart volgt een tweede begrotingswijziging 2023, en waar nodig later dit jaar een derde. De ODG stuurt de komende tijd op de budgetten op basis van begrotingswijziging en de indicaties die nu voorliggen.

Wijziging begroting 2023

De totale inkomsten stijgen t.o.v. de vorige begroting 2023 met € 1.949 (van € 22.734 naar € 24.683). Tegenover deze stijgende baten staan ook stijgende lasten van € 1.949.

Hieronder staan alle wijzigingen opgenoemd en nader toegelicht.

Wat	Bedrag (x € 1000)	Effect deelnemersbijdrage	Status
1a. Business case bouw 1b. Compensatie frictie bouw	€ -1.098 € 199	Bouwdeelnemers Midden Groningen	Definitief
2a. Businesscase basistaken OW 2b. Uitvoeringskosten OW 2c. Bestuurlijke Boete 2d. Uitvoering bodemtaken	€ 538 € -93 € -50 € 283	Basistaak-gemeenten Alle deelnemers Brzo deelnemers Alle deelnemers (exl. Provincie en gem. Groningen)	Mogelijk vlgd wijziging nodig nav datum inwerkingtreding
3. Specifieke uitkering Interbestuurlijk Programma	€ 525	Geen effect	Definitief
4. Specifieke uitkering energietoezicht	€ 676	Geen effect	Definitief
5. Mutatie meerwerk	€ - 224	Met name bouwdeelnemers	Definitief

6. Groei Brzo incl. BOA excl. ophoging index	€ 523	Brzo deelnemers	Indicatie
7. Loon- en prijsstijgingen ophoging	€ 670	Alle deelnemers (incl. Brzo)	Indicatie
Totaal	€ 1.949		

In de bijlage is de nu verwachte deelnemersbijdrage per deelnemer opgenomen op basis van bovenstaande wijzigingen.

Toelichting

1. Business case bouw

De gemeente Midden-Groningen heeft besloten om de bouwtaken weer zelf uit te voeren per 1 juli 2023. Met dit besluit is het – op de manier waarop de ODG georganiseerd is – niet voldoende robuust om de taak te blijven uitvoeren. Daarom heeft het Algemeen Bestuur besloten dat de ODG geen bouwtaken meer zal uitvoeren. De gemeente Stadskanaal denkt na over hoe zij de bouwtaken gaat organiseren. De ODG belegt de taak voor uitvoering van de (drie noordelijke) provinciale bedrijven bij een derde partij.

In totaal gaat er in 2023 na 1 juli € 1.098.000 van de begroting af en wijzigt de verdeling tussen de deelnemers¹. In het eerste jaar betaalt de gemeente Midden-Groningen € 199.000 aan frictiekosten.

2. Uitstel Omgevingswet

Op 14 oktober jl. heeft de Minister in zijn voortgangsbrief over de implementatie van de Omgevingswet aan de Tweede Kamer aangegeven dat hij koerst op inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 juli 2023. Of dit daadwerkelijk de datum van inwerkingtreding wordt is niet zeker.

Op 9 december 2022 heeft het AB besloten tot een lijn voor komend jaar wat betreft de uitvoeringskosten. Dit leidt tot de volgende wijzigingen van de begroting 2023:

A: Business case basistaken. De overdracht basistaken onder het Bor (totaal 2,0 fte) gaan door. Deze waren reeds in de begroting verwerkt. De overdracht minder complexe milieutaken worden uitgesteld naar moment van inwerkingtreding. De uitvoering van deze basistaken was nog niet in de begroting verwerkt. De uitvoeringskosten voor het tweede halfjaar bedragen € 538.000 voor de basistaak-gemeenten en worden hiermee in de begroting verwerkt.

B: Uitvoeringskosten Omgevingswet: er zijn middelen gereserveerd in de begroting 2023 voor uitvoeringskosten van de Omgevingswet (€ 485.000). Het bestuur heeft afgesproken om de middelen voor het eerste half jaar terug te geven aan de deelnemers, na aftrek van kosten voor projectleiding omgevingswet en dekking van een tijdelijk tekort op de overhead door de business case bouw. Per saldo gaat er € 93.000 uit de begroting 2023.

C: Bestuurlijke boete: Voor de bestuurlijke boete is de helft van de middelen beschikbaar voor 2023, daarmee zal er € 50.000 minder budget zijn dan in de oorspronkelijke begroting mee is gerekend.

¹ De verdeling tussen deelnemers wijzigt, omdat de bijdrage aan overhead en collectieve taken gebaseerd is op de omvang van de jaaropdracht van elke deelnemer.

D: Bodemtaken. Met het uitstel van de Omgevingswet worden de gemeenten op een later moment bevoegd gezag voor de bodemtaken en gaan de afspraken voor de uitvoering van deze taken op een later moment in. De taken worden tot 1 januari 2025 uitgevoerd door de provincie. De financiering zal via de ODG verlopen en wordt met deze wijziging opgenomen in de begroting. De uitvoeringskosten voor het tweede halfjaar bedragen € 283.000.

3. Specifieke uitkering Interbestuurlijk Programma

De ODG ontvangt een subsidie van €525.000 van het Rijk om een bijdrage te kunnen leveren aan de uitvoering van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel. Op 8 december heeft de ODG de beschikking ontvangen. Het Interbestuurlijk Programma is nog volop in aanbouw, daarom is het mogelijk de aanvraag tussen 1 februari en 1 maart 2023 te wijzigen. We verwachten dat eventuele wijzigingen geen effect hebben op het subsidiebedrag.

4. Specifieke uitkering energietoezicht

In de periode 2022–2026 zal de ODG een subsidie ontvangen van het Rijk, met als doel meerjarig additionele capaciteit voor energietoezicht te realiseren. Inmiddels is reeds een uitbreiding van 2,8 fte gerealiseerd. Voor 2023 gaat het om een bedrag van € 676.000, dat hiermee verwerkt wordt in de begroting.

5. Mutatie meerwerk

Op basis van de laatste inzichten is de raming voor meerwerk naar beneden aangepast met € 224.000. Dit wordt met name veroorzaakt door het wegvallen van bouwtaken, omdat de bouwdeelnemers veel meerwerk afnemen. Indien het meerwerk significant afwijkt komend jaar, wordt met de najaarsnota een begrotingswijziging voorgesteld als update.

6. Indicatie Brzo

Voor het berekenen van de deelnemersbijdrage Brzo is in de begroting 2023 de vastgestelde bedrijvenlijst 2022 als basis gebruikt. Voor het berekenen van de deelnemersbijdrage Brzo in deze indicatie is de geüpdatete versie van de bedrijvenlijst als basis gebruikt. Dit zorgt ervoor dat de deelnemersbijdrage voor de Brzo-programmabegroting stijgt met € 397.000. Besluitvorming door de opdrachtgevers wordt dit voorjaar verwacht, zodat de begroting 2023 dan kan worden gewijzigd. Verder is er voor € 126.000 extra Boa-inzet toegevoegd (reeds besloten door deze opdrachtgevers). De bedragen zijn exclusief de indexatie van 6%. De systematiek bij Brzo is dat uiteindelijk wordt afgerekend op werkelijk gemaakte kosten.

7. Indicatie loon- en prijsstijgingen

De cao-onderhandelingen zijn nog niet afgerond. Het is inmiddels duidelijk dat het gehanteerde percentage in de begroting van 2023 (2,75%) te laag is. De ODG heeft nagevraagd wat andere gemeenten aan verhoging opnemen in hun begroting. Mede op basis daarvan is nu 6% indexatie verwerkt op de basis begroting 2023. Hierdoor stijgt de begroting extra met € 670.000 (€ 483.000 VTH en € 187.000 Brzo).

De definitieve uitslag van de onderhandelingen zal moeten uitwijzen of dit passend is. Daarom wordt er nu geen formele begrotingswijziging voorgelegd. Dit type begrotingswijziging kent een zienswijzeprocedure in verband met het budgetrecht van raden en staten.

8. Investerings

Bij begrotingswijzigingen is het gebruikelijk om investeringen die in het lopende jaar worden gedaan – en nog niet zijn opgenomen in de begroting – aan te geven. Feitelijk vindt de investering in 2023 plaats, maar de afschrijving een jaar later. Daarmee verwerken we het effect in de begroting 2024.

In 2023 dient een nieuwe drone te worden aangeschaft ad € 13.000. De kosten komen vanaf 2024 (3 jaar afschrijving) bij de afschrijvingen.

Verder is het voornemen om vanaf 2023 – na vaststelling van een langlopend huurcontract – investeringen te doen in het gebouw. Dit is reeds aangekondigd in het bestuur, maar volgt hierbij formeel in een begrotingswijziging. De investeringen die in 2024 op de planning staan, worden naar voren gehaald (€ 425.000), zodat we eerder kunnen starten met vervanging van o.a. het inventaris. De feitelijke afschrijvingskosten starten dan een jaar eerder (in 2024), maar eindigen ook een jaar eerder dan gepland.

Bijlage 1. Deelnemersbijdrage (voorlopig)²

VTH Bevoegd gezag	Vorige Begroting	nw afspraken 2023	zachte landing effect	incl. zachte landing	OW AB besluit	correctie bouw	Totaal	inbreng basis taken	totaal	oph index	bodem taken	Totaal 2023
Eemdelta	€ 1.442	€ 1.568	-71	€ 1.497	€ -9	€ 4	€ 1.493	€ -	€ 1.493	€ 1.540	€ 62	€ 1.602
Groningen	€ 1.129	€ 1.199	-45	€ 1.154	€ -7	€ 3	€ 1.150	€ 130	€ 1.280	€ 1.320	€ -	€ 1.320
Het Hogeland	€ 873	€ 773	74	€ 847	€ -5	€ 2	€ 844	€ 157	€ 1.001	€ 1.033	€ 37	€ 1.070
Midden-Groningen	€ 3.765	€ 3.674	102	€ 3.776	€ -21	€ -776	€ 2.979	€ -	€ 2.979	€ 3.073	€ 57	€ 3.130
Oldambt	€ 598	€ 581	6	€ 587	€ -3	€ 2	€ 585	€ 55	€ 640	€ 661	€ 28	€ 689
Pekela	€ 347	€ 402	-55	€ 347	€ -2	€ 1	€ 346	€ -	€ 346	€ 357	€ 8	€ 366
Stadskanaal	€ 1.662	€ 1.689	-22	€ 1.667	€ -10	€ -348	€ 1.309	€ -	€ 1.309	€ 1.350	€ 23	€ 1.373
Veendam	€ 683	€ 655	23	€ 678	€ -4	€ 2	€ 676	€ -	€ 676	€ 698	€ 23	€ 720
Westerkwartier	€ 1.130	€ 1.116	-28	€ 1.088	€ -7	€ 3	€ 1.085	€ 196	€ 1.281	€ 1.321	€ 34	€ 1.355
Westerwolde	€ 698	€ 873	-180	€ 693	€ -5	€ 2	€ 690	€ -	€ 690	€ 711	€ 11	€ 723
Provincie Groninge	€ 3.596	€ 3.392	196	€ 3.588	€ -20	€ 7	€ 3.575	€ -	€ 3.575	€ 3.688	€ -	€ 3.688
Totaal	€ 15.923	€ 15.922	0	€ 15.922	€ -93	€ -1.098	€ 14.732	€ 538	€ 15.270	€ 15.753	€ 283	€ 16.036

BRZO	aantal bedrijven	begroting 2023 oud	nw stand bedrijven	bedragen incl. 2,75%	ophoging index naar 6	extra boa	Totaal excl. Projecten
Provincie Drenthe	15	€ 849	17	€ 911	€ 940	€ 19	€ 960
Provincie Friesland	17	€ 1.208	16	€ 1.112	€ 1.147	€ 24	€ 1.171
Provincie Groningen	60	€ 3.452	67	€ 3.882	€ 4.005	€ 83	€ 4.088
Totaal	92	€ 5.509	100	€ 5.905	€ 6.092	€ 126	€ 6.218

² In de hoogte van de deelnemersbijdragen van de gemeenten Het Hogeland en Veendam volgt een kleine bijstelling in de tweede begrotingswijziging.